

המחלקה לניהול מערכות בריאות M.H.A. (686)

מטרת התכנית

עומס לימודים ומשך לימודים

מבנה הלימודים

תכנית הלימודים במסלול ללא עבודת גמר

תכנית הלימודים במסלול עם עבודת גמר

קורסי השלמה

קורסי חובה

מגמות לימוד

ניהול רפואת חירום ואסונות

ניהול והערכת טכנולוגיות רפואיות

מדיניות בריאות וסביבה

בחינות

זכות ערעור על מטלות ביניים המוגשות במהלך הסמסטר

פטור והכרה בקורסים

[קורסי המחלקה](#)

המחלקה לניהול מערכות בריאות M.H.A. (686)

רמ"ח: פרופ' דן גרינברג

רכזת המחלקה: גב' עירית לביא

מספר טלפון במזכירות: 08-6472448 מספר פקס: 08-6477690

דואר אלקטרוני: mhasec@som.bgu.ac.il

אתר אינטרנט: <http://in.bgu.ac.il/fom/HealthDep/Pages/default.aspx>

מטרת התכנית

התכנית מיועדת להכשיר עתודה ניהולית ומחקרית למערכת הבריאות הישראלית. התכנית עוסקת בהקניית ידע מתקדם בתיאוריות, טכניקות ובכלים לדיון ולפתרון בעיות בנושאי מדיניות, ארגון וניהול מערכות בריאות, החל ברמת מערכת הבריאות וכלה ברמת המרפאה הבודדת.

תכנית הלימודים משלבת מקצועות מתחום הניהול הציבורי והעסקי בתוספת קורסים מקצועיים מתחום הניהול הרפואי.

עומס לימודים ומשך לימודים

ראה פרק "לימודי התואר השני" בשנתון (תת פרק "עומס הלימודים ומשך הלימודים").

מבנה הלימודים

במסגרת הלימודים מוצעים שני מסלולים: מסלול מחקרי עם עבודת גמר ומסלול ללא עבודת גמר. בכל אחד מהמסלולים ניתן לבחור בין מסלול לימודים כללי ללא מגמת התמחות לבין מסלול לימודים עם התמחות באחת מתוך שלוש מגמות לימוד (ראה פרק מגמות לימוד).

להשלמת התואר במסלול עם עבודת גמר נדרשות 48 נקודות זכות מהם 12 נקודות זכות של עבודת הגמר. תלמיד יכול להתקבל למסלול עם עבודת גמר לאחר שהשלים בהצלחה לפחות סמסטר אחד עם 12 נקודות זכות או יותר, הצעתו לעבודת גמר אושרה וממוצע ציוניו לפחות 85 (ראה תקנון עבודת גמר).

לזכאות לתואר במסלול ללא עבודת גמר נדרשות 42 נקודות זכות. במסלול זה תבוצע עבודה מסכמת במסגרת הקורס "סמינר מחקר במערכות בריאות".

ועדת ההוראה שומרת לעצמה את הזכות להכניס שינויים בכל הכללים, התקנות ותוכניות הלימודים המתפרסמים מבלי למסור הודעות אישיות לנוגעים בדבר. התלמידים נדרשים לבדוק מעת לעת את פרסומי המחלקה המתייחסים לשינויים.

תכנית הלימודים במסלול ללא עבודת גמר

סוג הקורס	מספר קורסים	סה"כ נק"ז
קורסי השלמה	5	0
קורסי חובה	10	30
קורסי בחירה במגמה / קורסי בחירה כלליים *	4	12
סה"כ	19	42

* תלמיד שיבחר להתמחות באחת המגמות, ילמד 4 קורסי בחירה מתוך היצע הקורסים במגמה בה הוא מתמחה. תלמיד שיבחר במסלול לימודים כללי, ילמד 4 קורסי בחירה כלליים מהקורסים המוצעים במחלקה. מתוך 4 קורסי הבחירה, תלמיד רשאי ללמוד קורס בחירה אחד מתחום הניהול.

תכנית הלימודים במסלול עם עבודת גמר

סוג הקורס	מספר קורסים	סה"כ נק"ז
קורסי השלמה	5	0
קורסי חובה	10	30
עבודת גמר	1	12
סמינר תלמידי מחקר	1	0
קורסי בחירה במגמה / קורסי בחירה כלליים *	2	6
סה"כ	19	48

* תלמיד שיבחר להתמחות באחת המגמות, ילמד 2 קורסי בחירה מתוך היצע הקורסים במגמה בה הוא מתמחה. תלמיד שיבחר במסלול לימודים כללי, ילמד 2 קורסי בחירה כלליים מהקורסים המוצעים במחלקה.

קורסי השלמה

קורסים אלו מיועדים לתלמידים ללא רקע מתאים מתואר ראשון. הקורסים אינם מקנים נקודות זכות לתואר. יש להשלים קורסים אלו עד תום הסמסטר השלישי ללימודים.

מס' קורס	שם קורס	שעות	נק"ז	הערות
חדש	סטטיסטיקה למנהלים במערכת הבריאות	3	0	קורס זה מהווה תנאי קדם לקורס "אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות" ראה סעיף פטור והכרה בקורסים
686-2-0021	מבוא למדעי הבריאות	3	0	ראה סעיף פטור והכרה בקורסים
686-2-0038	מבוא לכלכלה	3	0	קורס זה מהווה תנאי קדם לקורס "כלכלת בריאות" ולקורס "מימון ציבורי"
610-5-0002	יישומי מחשב לניהול א'	1.5	0	קורס מתוקשב ללמידה עצמית ראה סעיף פטור והכרה בקורסים
610-5-0003	יישומי מחשב לניהול ב'	1.5	0	קורס מתוקשב ללמידה עצמית ראה סעיף פטור והכרה בקורסים
	סה"כ		0	

קורסי חובה

מהווים בסיס ללימודי ניהול מערכות בריאות. תלמיד שלמד במסגרת לימודים קודמים קורסים דומים, נדרש להגיש בקשה לפטור. אם יהיה זכאי לפטור, ילמד קורס חלופי מתכנית הלימודים. ה"פטור" והקורס החלופי טעונים אישור ועדת ההוראה הפקולטית.

מס' קורס	שם קורס	שעות	נק"ז	הערות
470-2-1010	אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות	3	3	הקורס "סטטיסטיקה למנהלים במערכת הבריאות" מהווה תנאי קדם לקורס זה. תלמיד הפטור מקורס זה ילמד קורס בחירה תחומי.
686-2-0002	היבטים חברתיים על בריאות, חולי ומערכת הבריאות	3	3	תלמיד הפטור מקורס זה ילמד קורס בחירה תחומי.
686-2-0039	מימון ציבורי	3	3	הקורס "כלכלה למנהל ציבורי" מהווה תנאי קדם לקורס זה. תלמיד הפטור מקורס זה ילמד קורס בחירה בניהול מתחום המימון.
687-2-6091	חשבונאות	3	3	תלמיד הפטור מקורס זה ילמד קורס בחירה בניהול מתחום החשבונאות.
686-2-0020	מערכת הבריאות בישראל	3	3	תלמיד הפטור מקורס זה ילמד קורס בחירה תחומי.
686-2-0023	מערכות הבריאות בעולם	3	3	תלמיד הפטור מקורס זה ילמד קורס בחירה תחומי.

מס' קורס	שם קורס	שעות	נק"ז	הערות
686-2-0025	כלכלת בריאות	3	3	הקורס "מבוא לכלכלה" מהווה תנאי קדם לקורס זה. תלמיד הפטור מקורס זה ילמד קורס בחירה תחומי.
686-2-0003	איכות וניהול סיכונים בשירותי הבריאות	3	3	תלמיד הפטור מקורס זה ילמד קורס בחירה תחומי.
686-2-0042	סמינר מחקר במערכות בריאות	3	3	הקורס "סטטיסטיקה למנהלים במערכת הבריאות" מהווה תנאי קדם לקורס זה.
686-2-0044	סוגיות במדיניות וניהול מערכות בריאות	3	3	קורס אינטגרטיבי, לא ניתן לקבל פטור מקורס זה.
	סה"כ	30	30	

מגמות לימוד

המחלקה לניהול מערכות בריאות מציעה מסלול לימודים כללי ללא מגמת התמחות או לחילופין אפשרות בחירה באחת מתוך שלוש מגמות לימוד, כדלקמן:

1. ניהול רפואת חירום ואסונות – ראש המגמה: פרופ' אבישי גולדברג
2. ניהול והערכת טכנולוגיות רפואיות – ראש המגמה: פרופ' דן גרינברג
3. מדיניות בריאות וסביבה – ראש המגמה: פרופ' נדב דוידוביץ'

תלמיד המעוניין להתמחות באחת המגמות, ימלא טופס לבחירת מגמה (הטופס מופיע באתר המחלקה תחת "טפסים"), ויגיש למזכירות המחלקה לא יאוחר מתום סמסטר ב' בשנת הלימודים הראשונה לתואר. מגמת הלימוד שיבחר התלמיד תופיע בגיליון הציונים בלבד.

כל ראש מגמה רשאי לראיין את המועמדים כתנאי לקבלתם למגמה.

תלמידים הלומדים באחת המגמות יכתבו עבודה מסכמת במסגרת הקורס "סמינר מחקר במערכות בריאות" בנושא המותאם למגמה בה בחרו. תלמידים הלומדים במסלול המחקרי, יכתבו עבודת גמר בנושא המותאם למגמה.

תיאור המגמות ורשימת הקורסים

ניהול רפואת חירום ואסונות

ראש המגמה: פרופ' אבישי גולדברג

רפואת החירום מתמודדת עם נושאים מגוונים ביניהם תאונות, אסונות טבע, אסונות מעשי ידי אדם ומתארי שגרה. בישראל קיימות מזה שנים סכנות ביטחוניות אשר דורשות מוכנות והיערכות של מערכת הבריאות ובעולם, מתייחסים לניסיון הנצבר בישראל ולתורות שנכתבו כדבר שיש ללמוד ממנו. מטרת הלימודים במגמה זו להקנות לסטודנטים ידע שיטתי, תיאורטי ויישומי אודות ניהול רפואת חירום ואסונות.

קורסי בחירה במגמה:

התנהגות אוכלוסיה בשגרה ובחירום	478-2-1010
מוכנות למצבי חירום ואסונות	478-2-1003
אבטחת איכות ברפואת חירום	478-2-0008
טראומטיזציה משנית ושחיקה בעקבות אירועי אסון	478-2-2010
סיוע הומניטרי	478-2-2005
בריאות הציבור במצבי חירום	478-2-2008
חקר היפגעות ואסונות	478-2-1000

ניהול והערכת טכנולוגיות רפואיות**ראש המגמה: פרופ' דן גרינברג**

הפיתוח והאימוץ של טכנולוגיות חדשות במערכת הבריאות (תרופות, ציוד רפואי ופרוצדורות רפואיות) עשויים לשפר באופן משמעותי את הטיפול בחולה ותוצאיו, אולם טכנולוגיות מהוות את הגורם המשמעותי ביותר בהתייקרות המתמדת בעלויות מערכת הבריאות. מטרת הלימודים במגמה זו להקנות לסטודנטים ידע תיאורטי ויישומי אודות פיתוח, רישוי והערכת טכנולוגיות רפואיות. הידע הנרכש במהלך הלימודים במגמה זו יעניק יתרון יחסי לבוגרי המגמה שיעסקו בהערכה, בקרה ושיווק של טכנולוגיות רפואיות במשרד הבריאות, קופות החולים, תעשיית התרופות, הציוד הרפואי והביוטכנולוגיה.

קורסי בחירה במגמה:

הערכה כלכלית של טכנולוגיות במערכת הבריאות*	686-2-0017
קבלת החלטות בבריאות ורפואה*	470-2-0010
מדיניות וכלכלת תרופות	686-2-0029
ניהול לוגיסטי במערכות בריאות	686-2-0008
יזמות בתחום הביוטכנולוגיה	687-2-0049
זיקות בין משפט לטכנולוגיה: היבטים נבחרים	687-2-1401

* ניתן לבחור רק אחד משני הקורסים הנ"ל

מדיניות בריאות וסביבה**ראש המגמה: פרופ' נדב דוידוביץ'**

הקשר שבין בריאות וסביבה הפך בשנים האחרונות למשמעותי הרבה מעבר לעיסוק בנושאים של סניטציה. שינוי האקלים, רפורמות בתכנון והשפעתן על הבריאות, הקשר שבין אקולוגיה לבין התפתחות מחלות זיהומיות חדשות, התפתחות תעשיית המזון והשפעתה על הסביבה והבריאות, דורשים תכנון וקביעת מדיניות מורכבים. מטרת המגמה הינה לתת לסטודנטים כלים תיאורטיים ומעשיים להתמודדות עם האתגרים העומדים על הפרק בתחום מדיניות בריאות וסביבה.

קורסי בחירה במגמה:

376-2-5011 בקרת זיהום מים
364-2-1741 ניהול וחקר ביצועים במערכות טבע וסביבה
376-2-6061 דיני איכות סביבה
478-2-2008 בריאות הציבור במצבי חירום

קורסי בחירה כלליים (מהמחלקה)

מטרת קורסים אלה היא להעמיק ולהעשיר את הידע בתחום הניהול בכלל ובתחום מערכות בריאות בפרט. התלמיד רשאי ללמוד קורסי בחירה בכפוף לתנאים של המסלול בו בחר. קורסי הבחירה מחולקים לקורס בתחום הניהול ולקורסים מרשימת קורסי בחירה תחומיים.

- לא כל הקורסים מתקיימים מדי סמסטר.
- רשימת קורסי הבחירה משתנה מעת לעת.

להלן רשימת קורסי הבחירה:

קורסי בחירה תחומיים

קבלת החלטות בבריאות ורפואה	47020010
חוק ומשפט במערכת שירותי הבריאות	68620024
ניהול בתי חולים	68620026
אתיקה רפואית	68620027
מערכת הרווחה בישראל	68620028
רפואה קהילתית בעידן הרפואה המנוהלת	68620030
מדיניות וכלכלת תרופות	68620029
מערכות מידע קליניות ומנהליות במערכת הבריאות	68620031
מדיניות מערכות בריאות	68620022
רפואת מומחים במערכת הבריאות הציבורית והצבאית	68620005
היבטים גיאוגרפיים בתכנון, ניהול והערכה של שירותי בריאות	68620007
שיטות מחקר איכותניות	68620009
ניהול אסטרטגי של משאבי אנוש במערכות בריאות (סדנא)	68620011
ניהול קונפליקטים ומשא ומתן במערכת הבריאות	68620035
קידום בריאות למנהלים במערכת הבריאות	68620040
תכנון בתי חולים בראייה אסטרטגית	68620036
הביטוח הרפואי בעידן המודרני	68620012
הערכת תוכניות ושירותים במערכת הבריאות (סדנא)	68620013
תקשורת ובריאות	68620014
סוגיות במדיניות שכר במערכות ציבוריות בהשוואה למערכת הבריאות	68620015
פיתוח משאבי אנוש במערכות הבריאות	68620016
הערכה כלכלית של טכנולוגיות במערכת הבריאות	68620017
הנעת עובדים במערכות בריאות	68620019
מבוא לניהול רפואי של אסונות	68620032
בריאות נפש ומנהל	68620033
ניהול כספי של מלכ"רים וקופות חולים	68620037

קורסי בחירה מתחום הניהול – תלמיד שאינו לומד במגמה רשאי לבחור קורס אחד מתוך רשימת קורסי הבחירה בתחום הניהול המתפרסמת במערכת השעות מדי סמסטר.

בחינות

בתקופת בחינות יוצע לכל קורס מועד בחינה אחד בלבד. תלמיד שלא יופיע לבחינה יוכל להגיש בקשה למועד מיוחד וועדת הוראה תשקול את הבקשה בהתאם לאמור בתקנון הבחינות. ראה פרק "לימודי התואר השני" בשנתון (תת פרק "נוהל בחינות אוניברסיטא").

זכות ערעור על מטלות ביניים המוגשות במהלך הסמסטר

סטודנט ראשי לערער על ציון מטלת ביניים בודדת שמשקלה 35% לפחות, או שכשלוש בה משמע – כשלוש בקורס.

מובהר שבצבר מטלות (לדוגמא מעבדות) לא תיחשב כל מטלה, כמטלה בודדת. נוהל הערעור יהיה כמפורט:

1. הגשת ערעור

תלמיד חייב להגיש ערעורו המנומק תוך שלושה ימים (72 שעות), על פי הנוהל להגשת ערעור בפקולטה, מפרסום הציון/תאריך החשיפה.

תלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהמטלה כולה תיבדק מחדש ולא רק הסעיפים אליהם התייחס בערעורו. לפיכך תוצאת הערעור יכולה להיות ללא שינוי, העלאת הציון או הורדת הציון.

2. תשובה על ערעור

המורה חייב להגיב על הערעור תוך שבוע. אם החליט המורה לשנות/לא לשנות את ציונו של התלמיד, יציין מה ציון הסופי וינמק את הסיבה לשינוי/אי השינוי. השינוי יהיה תקף לאחר אישור ראש המחלקה/ועדת הוראה או הגורם המוסמך.

פטור והכרה בקורסים

איסור חזרה על קורסים מתארים קודמים: מודגש בזאת כי אין ללמוד קורס שנלמד במסגרת אקדמית אחרת. למד תלמיד קורס חובה או בחירה במסגרת כזו, לא ייחשב הקורס במסגרת החובות לתואר. בכל מקרה של ספק יש לפנות לוועדת ההוראה של המחלקה. בדיקה תיערך במעמד סגירת התואר.

פטור - תלמיד יקבל פטור מקורסי חובה והשלמה שלמד במסגרת אקדמית לתואר ועמד בדרישות הקורס בהצלחה. ה"פטור" איננו מזכה בנקודות זכות. תלמיד שמקבל "פטור" מקורס חובה חייב ללמוד קורס חלופי. אין צורך ללמוד קורס חלופי בגין קורס השלמה. ה"פטור" טעון אישור ועדת הוראה של הפקולטה.

מתן הפטור מקורסי ההשלמה "יישומי מחשב לניהול א" (610-5-0002), "יישומי מחשב לניהול ב" (610-5-0003) ו"סטטיסטיקה למנהלים במערכת הבריאות" מותנה בכך שלא חלפו 6 שנים מהשנה בה למד את הקורס. תלמיד שאינו זכאי לפטור מאחד הקורסים הללו, רשאי לגשת למבחן פטור המוצע בפקולטה.

המחלקה מקיימת בסמסטר א' של כל שנת לימודים בחינת פטור מהקורס "מבוא למדעי הבריאות" (686-2-0021). תלמיד שאינו זכאי לפטור מקורס זה, חייב להיבחן בבחינת הפטור.

יודגש כי למבחני הפטור ניתן לגשת פעם אחת בלבד. תלמיד שנכשל בבחינת הפטור או בקורס אינו רשאי להיבחן בה שנית, ועליו להירשם לקורס.

הכרה - הכרה בקורס המזכה בנקודות זכות תינתן אך ורק בגין קורס שנלמד בתוכנית לתואר שני במוסד אקדמי מוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה (כולל אוניברסיטת בן גוריון), לא מומש לתואר, נמצא רלוונטי לתכנית הלימודים במחלקה בהיקף נק"ז מקביל, וציונו לפחות 70. מספר הקורסים המקסימאלי שיוכר לא יעלה על שלושה קורסים סך הכל ולא יותר מ - 9 נק"ז. ההכרה טעונה אישור ועדת הוראה של הפקולטה. תלמיד שסיים את לימודיו עם קורסים עודפים לתואר, יגרע העודף מקורסי ההכרה ולא מהקורסים אותם למד במחלקה.